

Den Jyske Opera præsenterer: Michael Kohlhaas

Skandinavienspremiere 21., 22. og 24. august 2019 i Musikhuset Aarhus

Dirigent Jonas Alber · Instruktør Philipp Kochheim

Scenograf Anja Jungheinrich · Kostumedesigner Mathilde Grebot · Lysdesigner Anders Poll
Den Jyske Operas solister · Den Jyske Operas Kor · TalentU · Aarhus Symfoniorkester

Kan du huske omtalen af en mor, der skød sit barns morder i retten? Eller af Baader Meinhof-gruppen i Tyskland? Grænsen mellem at være revolutionær eller terrorist er undertiden hårfin.

Den Jyske Operas næste store opera er *Michael Kohlhaas*. Den får premiere til august for første gang nogensinde i Skandinavien og handler om en almindelig mand, en hestehandler, som føler sig uretfærdigt behandlet af systemet. Han samler en hær og hærger en hel landsdel i jagten på retfærdighed. Han mister først sine heste og derefter én for én sine kære, men han slipper aldrig sine værdier. Er han en helt eller en skurk?

"Hvis vi er enige om, at kunst snarere skal stille og diskutere spørgsmål end at bekræfte svar, så er temaet i operaen Michael Kohlhaas meget aktuelt og presserende. I Heinrich von Kleists overraskende moderne roman, Michael Kohlhaas, som Paul August von Klenaus opera er baseret på, bliver præcis dette spørgsmål stillet: Hvordan skelner man mellem en revolutionær og en terrorist? Findes situationer, hvor man etisk kan forsvare selvtægt? Og hvem skal beslutte det?", spørger operachef og instruktør Philipp Kochheim.

Michael Kohlhaas er anden del af Den Jyske Operas *Danske Serie*, hvor danske kulturskatte findes frem og får nyt liv. Men hvordan blev *Michael Kohlhaas* genfundet?

Operachef og instruktør Philipp Kochheim fortæller: *"Da jeg læste op på dansk musikhistorie, faldt jeg over en optagelse af Paul August von Klenaus 9. symfoni. Jeg blev grebet af den med det samme. Den mægtige, dystre og teatraliske musik, de slående melodier og en mesterlig orkestrering gjorde mig straks nysgerrig. Havde denne komponist mon skrevet en opera? Måske endda én, der ville passe ind i Den Jyske Operas netop påbegyndte serie af danske værker? Det viste sig, at Paul August von Klenau ikke bare havde skrevet operaer, men én, der var baseret på Heinrich von Kleists roman "Michael Kohlhaas", ét af de kanoniske værker i tysk litteratur! Et par dage efter havde jeg partituret på mit skrivebord, og efter første gennemlæsning var jeg overbevist om at have fundet et mesterværk"*, slutter Philipp Kochheim.

Så her er den: En opera, der håndterer et meget aktuelt tema i verden i dag, som enhver kan relatere til. Musikken kombinerer både et senromantisk, modernistisk og middelalderligt tonesprog, som gjorde denne opera til en stor succes ved premieren i Stuttgart i 1933. Efter 2. verdenskrig har denne danske opera - indtil nu - aldrig været opført i Skandinavien.

Sommerkoncert med smagsprøver fra Michael Kohlhaas

Ved [Opera i parken](#) lørdag 22. juni i Skanseparken, Aarhus, vil der blive spillet uddrag fra *Michael Kohlhaas*.

Gratis adgang.

Fakta

Opera i 4 akter.

Musik og libretto

Paul August von Klenau / roman af Heinrich von Kleist
Synges på tysk med danske overtekster

Varighed ca. 3 timer

Film-inspiration

"Michael Kohlhaas" (2013).
Fransk film med Mads Mikkelsen i titelrollen.

"Amour Fou" (2014).
Østrigsk film om Heinrich von Kleist, én af Tysklands største dramatikere, som har skrevet novellen *Michael Kohlhaas*.

Billetter

Billettelefon 89 40 40 40.

Billetpriser fra kr. 425 / 565 / 695 kr.

Ungdomsrabat til unge/stud. 80 kr.

ARoS30 medlem (unge under 31) kan hente to gratis billetter (medlemskort fra ARoS30 fremvises)

Yderligere info om medvirkende, handling m.m. jyske-opera.dk/kalender/michael-kohlhaas

Download grafik til trykbrug fra presserummet på jyske-opera.dk/dk/presserum

Besøg en prøve – få et interview med de medvirkende.

Prøverne er netop gået i gang. Ønsker du en aftale om interview eller at besøge en prøve:

Kontakt Anne Visby Larsen, 29 80 42 73, avl@jyske-opera.dk.

Med venlig hilsen

Den Jyske Opera

Kalender / Michael Kohlhaas

Opera i parken

Lørdag 22. juni 2019 kl. 15.00-17.00 i Skanseparken, Aarhus

Hør smagsprøver fra *Michael Kohlhaas* og resten af sæson 2019-20. Med Den Jyske Opera og Aarhus Symfoniorkester.

Læs mere: <https://jyske-opera.dk/kalender/opera-i-parken-juni-2019>

Musikalsk optakt

Lørdag 10. august kl. 13.00, Musikhuset Aarhus, Caféen

Få en introduktion til operaen *Michael Kohlhaas* og et kig ind i Musikhuset Aarhus' Store Sal, hvor prøverne på opsætningen er i fuld gang. Gratis adgang. Begrænset antal pladser. Ingen mulighed for reservation af plads.

Den danske serie

Michael Kohlhaas er den anden opera i **Den Danske Serie** af danske operaer, der genopdages. *Kleopatra* var den første opera i Den Danske Serie (marts-april 2019). Udstillingen "En glemt gylden ære i dansk opera" om *Den Danske Serie* vises 19.-24. august i Musikhusets Foyer. 12 glemte danske operakomponister præsenteres gennem foto, tekst og lyd.

Introduktioner

Før hver forestilling er der gratis introduktioner i Musikhuset Aarhus:

1 time før forestillingen – lang introduktion.

20 minutter før forestillingen – kort introduktion.

Forestillinger

Musikhuset Aarhus, Store Sal. Skandinavispremiere:

21. august kl. 19.30 • 22. august kl. 19.30 • 24. august kl. 19.30

Opera After Party

Den Jyske Opera fejrer premieren 21. august sammen med publikum i Musikhuset Aarhus' Foyer umiddelbart efter, at forestillingen er slut. Mød solister, kunstnere, kor og medarbejdere i uformelle rammer. Opera After Party foregår i Musikhusets Café Johan r, hvor publikum kan købe forfriskninger. Tilmelding ikke nødvendig.

Tak for støtten

Støtte til *Michael Kohlhaas* og hele **Den Danske Serie**: Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

Støtte til *Michael Kohlhaas*: William Demant Fonden • Beckett-Fonden

Holdet bag og medvirkende

Holdet bag

Philipp Kochheim
Instruktør

Jonas Alber
Dirigent

Anja Jungheinrich
Scenograf

Mathilde Grebot
Kostumedesigner

Anders Poll
Lysdesigner

Medvirkende

Filippo Bettoschi
Michael Kohlhaas

Aileen Itani
Lisbeth

Daniel Szeili
Kurfyrsten af Sachsen

Tanja Kuhn
Heloise

Ulla Kudsk Jensen
En sigøjnerske

Michael Ha
Junker Wenzel von Tronka/Walther von der Vogelweide

Jakob Zethner
Herse

Valerian Ruminski
Kurfyrsten af Brandenburg/Mester Himboldt

Lina Valantiejute
En abbedisse

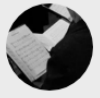
Thomas Christian Sigh
En rakker

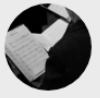
Konrad Adams
Martin Luther

Birk Øster
Heinrich, Michael Kohlhaas' søn

TalentU
TalentU

Den Jyske Operas Kor
Kor

Aarhus Symfoniorkester
Symfoniorkester

Læs mere og se cv'er på hjemmesiden: <https://jyske-opera.dk/kalender/michael-kohlhaas>

Programbog

Gratis programbog med handling, artikler, medvirkende m.m. Kan læses online på issuu.com eller hentes i Musikhuset Aarhus og spillesteder over hele landet.

Michael Kohlhaas

BIOGRAFI: HEINRICH VON KLEIST

(1774-1811) FORFATTER AF NOVELLEN MICHAEL KOHLHAAS

kulturskole og jura. I 1800 blev han forlovet med Wilhelmine von Zenge. For at imødekomme sin families krav måtte han afslutte sine studier og tage et job i økonomi ministeriet i Berlin.

I 1802 blev han skilt fra Wilhelmine og flyttede til Weimar, hvor han mødte Goethe og Schiller.

I 1805 færdiggjorde han komedien Den tilfældige kvindes og begyndte at arbejde på dramaset Penthesilea og novellen Michael Kohlhaas.

I 1807, under Napoleonskrigene, blev han anholdt af franske embedsmænd, som anbragte ham i fængsel.

I 1805 færdiggjorde han komedien Den skæbnekrævede begyndelse.

Dramatiseren Heinrich von Kleist blev født den 18. oktober 1774 i Frankfurt (Oder). Han var barn nummer fem, men den første søn i rækken af sønner.

Der er en fascinerende historie om hans tidlige død, der var resultatet af en selvmord. Men det var først i 1970'erne, som historikere fandt ud af, at det faktisk var en fejltagelse af en læge, der havde givet ham en overdosis af opium.

der blev historien Die Margarete von G... og senere i udgaver sin store komedie, Amphitryon, sit teater.

I 1809 flyttede han til Berlin, hvor han mødte digterne Clemens Brentano og Joseph von Eichendorff. Han udgav Berliner Abendblätter en daglig intellektuel avis, hvis formål var at underholde og uddanne den almindelige befolkning. Kort efter måtte Kleist lukke avisen på grund af problemer med nye censurekræver.

Hans nye teaterstykker, Prinz Friedrich von Romberg blev forbudt, da kongefamilien følte sig fornærmet af stykket, og Kleist fik alvorlige økonomiske problemer. Han skrev mange breve og bad om hjælp, men til sidst var det forgæves.

Ikke desto mindre blev Kleist anerkendt som en af de vigtigste forfattere i den tyske litteratur.

Han begik selvmord ved Weimar-Würnisse i Berlin 11. november 1811. I den dag døde sig selv, havde han skudt den uhelbredeligt syge Henriette Vogel, som han havde bedt gå i døden med sig. Dengang var det ulovligt at begå selvmord på kirkegårde.

I DAG BETRAGTES HAN AF MANGE SOM EN AF TYSKLANDS STØRSTE DRAMATIKERE.

den, og der blev Heinrich von Kleist og Henriette Vogel begravet på kirkegården i Berlin.

Interview med operachef og instruktør Philipp Kochheim

Hvor meget betyder det dig, at denne opera har været én af Adolf Hitlers favoritter?

Paul August von Hensau var én af de mange ide-politiske kunstnere, der levede i et stykke af den tredje rig og var villige til at samarbejde med nazierne.

"VON KLENAU HAR SKREVT SMUK, MEGET TEATRALSK MUSIK, EN MESTERLIG BLANDING AF TOLV-TONE-IDÉER MED EN MERE SENROMANTISK STIL"

gør det for at få deres vækser opført. Han har aldrig været medlem af NSDAP (det tyske nazistiske parti), og jeg fandt det svært at samarbejde med dem.

Ikke noget antisemitisk, racistisk eller andet foragteligt i hans udtalelser, men han havde allikket at lide af Hitler, som Richard Wagner fandt i Ludwig II af Bayern. En magtfuld mand, der havde været i fængsel, og som blev udsat for tortur. Mange intellektuelle var på den tid chokerede af hans udtalelser, og det var naturligt, at man ville være forbi.

Men det er en fantastisk lejlighed at opføre det, hvor von Hensau sendte klarskilt oprindelse og lyder i arkitekturen af en ny "Führer".

Ja, men heldigvis har moderne registeer mange værktøjer til at balancere dette og kommunikere om situationen mere end blot at arbejde på den. Det er min største overbevisning, at det at lære af

historien aldrig må betyde at udelukke visse ubeholdelige spørgsmål, men altid at være modsigende og måske endda en holdning til dem. Hvordan skal publikum kunne reagerere over dem og synspunkter, hvis de forlader mængden og ser punktet i berøring? Hvornår er det at møde værket i alle sine dele? Hvornår er det at møde værket i alle sine dele? Hvornår er det at møde værket i alle sine dele?

Er en komponist eller forfatter personligt involveret i et stykke kunst? Selvfølgelig vil jeg altid gøre det, hvis jeg kan. Men jeg tror, at det er vigtigt at være opmærksom på den anden side af det, som jeg tror på. Caravaggio arbejdede en mand, eller at van Gogh må have været en meget vanskelig fyr, når jeg står foran deres malerier.

Hvorfor har du valgt denne opera som den anden i Den Danske Serie?

Min første kritiske er kvaliteten af musikken. Jeg mener, at von Hensau har skrevet en meget stærkt musik, en mesterlig blanding af tolv-tone-idéer med en mere romantisk stil, hvilket gør musikken meget interessant.

"HVOR ER GRÆNSEN MELLEM RIGTIGT ELLER FORKERT, MELLEM EN REVOLUTIONÆR OG EN TERRORIST, MELLEM EN IDEALIST ELLER EN DIKTATOR?"

tilgængelig. Og så er der et andet spørgsmål: Hvor er grænsen mellem rigtigt og forkert, mellem en revolutionær og en terrorist, mellem en idealist eller en diktator? Og hvis vi er i stand til at rejse disse spørgsmål og diskutere disse emner i vores gamle kunstform "opera", er det hele indtænkt værdt.

Min repræsentation "Hensau von Kleist" (2014) instrueret af Jessica Hausman

"Michael Kohlhaas" (2013) instrueret af Michael Hausman

10 symfonier for klarinet og orkester, DR Symfoniorkestret og DR Symfoniorkestret af Michael Schwarzwalder

10 symfonier for klarinet og orkester, DR Symfoniorkestret og DR Symfoniorkestret af Michael Schwarzwalder

10 symfonier for klarinet og orkester, DR Symfoniorkestret og DR Symfoniorkestret af Michael Schwarzwalder